

Część I.

KAZUSY KARNE

Kazus 1

Stan faktyczny:

Wyrokiem z 10.8.2024 r. Sąd Rejonowy w Poznaniu uznał Piotra Grzegorzewskiego za winnego tego, że 2.5.2024 r. w Poznaniu przy ulicy Głogowskiej 11 rzucił szklaną butelką od wina w pojazd marki Seat Cordoba, Nr rej. PO 1142R, czym doprowadził do wgniecenia zderzaka samochodu, co skutkowało powstaniem uszkodzenia o łącznej wartości 810,28 zł, tj. przestępstwa z art. 288 § 1 KK, i za czyn ten na mocy przywołanego przepisu wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata, a ponadto na podstawie art. 46 § 1 KK orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 810,28 zł. Oskarżony nie kwestionuje, że rzucił butelką w pojazd należący do pokrzywdzonego, jednakże wskazuje, iż jego zachowanie zostało spowodowane przez pokrzywdzonego, który w obelżywych słowach obrażał oskarżonego oraz jego dziewczynę, wykrzykując zza kierownicy samochodu. Oskarżony przeprosił pokrzywdzonego i wyraził skruchę z powodu swojego zachowania.

Zadanie:

Będąc obrońcą oskarżonego Piotra Grzegorzewskiego, przygotuj apelację, ograniczając się do wskazania zakresu zaskarżenia wyroku, zarzutu bądź zarzutów oraz wniosku apelacji, mając na względzie, że w mowie końcowej obrońca oskarżonego podniósł, iż zachowanie oskarżonego powinno być zakwalifikowane jako wypadek mniejszej wagi.

Rozwiązanie:

Działając w imieniu oskarżonego Piotra Grzegorzewskiego na podstawie upoważnienia do obrony znajdującego się w aktach sprawy, na podstawie art. 425 § 1, 2 i 3 oraz art. 444 KPK zaskarżam na korzyść oskarżonego wyrok Sądu Rejonowego w Poznaniu z 10.8.2024 r., III KK 1107/24, otrzymany przez obrońcę oskarżonego wraz z uzasadnieniem 1.9.2024 r., co do kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu.

Sądowi Rejonowemu na podstawie art. 427 § 1 i 2 oraz art. 438 pkt 3 KPK zarzucam błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na braku przyjęcia, że uszkodzenie przez oskarżonego zderzaka samochodu osobowego marki Seat Cordoba stanowiło wypadek mniejszej wagi w rozumieniu art. 288 § 2 KK, podczas gdy występujące w sprawie okoliczności przedmiotowo-podmiotowe, w tym przede wszystkim wartość uszkodzonego mienia, a także wyzywające zachowanie pokrzywdzonego, przeprosiny oskarżonego i wyrażona przez niego skrucha wskazywały, iż czyn oskarżonego należało zakwalifikować jako wypadek mniejszej wagi.

W oparciu o powyższy zarzut, na zasadzie art. 427 § 1 oraz art. 437 § 1 i 2 KPK, wnoszę o zmianę wyroku poprzez zmianę kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu na art. 288 § 2 KK i warunkowe umorzenie postępowania wobec oskarżonego.

Wyjaśnienie:

W pierwszej kolejności należy wskazać, że niedopuszczalne byłoby zarzucenie Sądowi Rejonowemu niezastosowania przepisu prawa materialnego stanowiącego materialno-prawną podstawę wypadku mniejszej wagi przestępstwa uszkodzenia rzeczy. O uznaniu konkretnego czynu zabronionego za wypadek mniejszej wagi decyduje ocena jego społecznej szkodliwości, jako zmniejszonej do stopnia uzasadniającego wymierzenie kary według przestępstwa typu podstawowego. Określenie stopnia społecznej szkodliwości czynu należy do sfery ustaleń faktycznych w sprawie. Drogą prowadzącą do ustaleń w tym zakresie jest rozważenie przez organ procesowy wszystkich okoliczności istotnych z punktu widzenia znamion strony przedmiotowej i podmiotowej czynu zabronionego i nadanie im właściwego znaczenia w celu uściślenia ich wpływu na stopień społecznej szkodliwości. W ten tylko sposób sąd orzekający oznaczy prawidłowo wagę czynu zabronionego, wyrażającą się stopniem społecznej szkodliwości, co z kolei umożliwi mu rozstrzygnięcie, czy stanowi on wypadek mniejszej wagi, jeśli ta postać typu przestępstwa jest przewidziana w ustawie.

Podsumowując zatem, jeżeli kwestionujemy błędne przyjęcie przez sąd, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał dyspozycję art. 288 § 1 KK, bowiem uważamy, iż oskarżony wprawdzie dokonał zniszczenia cudzej rzeczy, ale stoimy na stanowisku, że z uwagi na okoliczności przedmiotowo-podmiotowe, w tym przykładowo wartość zniszczonej rzeczy, naprawienie wyrządzonej szkody, skrucę oskarżonego, przyznanie się oskarżonego do winy, czyn należało zakwalifikować z art. 288 § 2 KK jako wypadek mniejszej wagi, to nie stawiamy zarzutu obrazy prawa materialnego, lecz zarzut błędu w ustaleniach faktycznych.

Co istotne i warte podkreślenia, ze względu na nieprawidłowe ustalenia faktyczne, które kwestionujemy, nie jest możliwe stawianie jednocześnie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych i naruszenia prawa materialnego. Drugi z zarzutów możemy postawić wyłącznie, gdy zgadzamy się z ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez sąd.

We wskazanym przypadku zakres zaskarżenia wyroku oskarżonego powinien odnosić się wyłącznie do kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu. obrońca oskarżonego nie kwestionuje bowiem winy oskarżonego, a jedynie wskazuje, że jego zachowanie powinno być zakwalifikowane z innego przepisu materialnego prawa karnego. Stąd zakres zaskarżenia nie obejmuje całości wyroku. W przypadku objęcia zakresem zaskarżenia wyłącznie kwalifikacji prawnej czynu nie ma potrzeby obejmowania tym zakresem także wymierzonej kary i środka karnego, skoro sąd na podstawie nowej kwalifikacji prawnej czynu zobligowany będzie do dokonania nowego wymiaru kary i środków karnych. Nie może być jednak uznane za błędne skierowanie apelacji przeciwko całości wyroku. W takim przypadku kwestionujemy także winę oskarżonego, co nie jest jednak działaniem na niekorzyść oskarżonego i w związku z tym nie powinno być poczytane jako błąd.

Sformułowanie wniosku jest odzwierciedleniem prawidłowo wskazanego zakresu zaskarżenia, tj. kwalifikacji prawnej czynu. Wskazujemy, że czyn oskarżonego powinien być zakwalifikowany z innego przepisu, a na podstawie tegoż przepisu powinna zostać wymierzona oskarżonemu kara lub też postępowanie warunkowo umorzone.

Od 1.10.2023 r., na mocy nowelizacji z 7.7.2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2600) kto cudzą rzecz umyślnie niszczy, uszkadza lub czyni niezdatną do użytku, jeżeli szkoda nie przekracza 800 zł, popełnia wykroczenie.

Kazus 2

Stan faktyczny:

Marek Pietrasiak został oskarżony o to, że:

- I. w dniu 17.5.2022 r. w Warszawie – usiłował wyłudzić kwotę 1000 zł na szkodę Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie z konta Michała Wolskiego, posługując się sfałszowanym czekiem, lecz zamierzonego skutku nie osiągnął z uwagi na zatrzymanie, tj. o czyn z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 286 § 1 KK w zb. z art. 270 § 1 KK w zw. z art. 11 § 2 KK;
- II. w dniu 4.5.2022 r. w Piasecznie usiłował wyłudzić pieniądze w kwocie 1500 zł na szkodę Pekao S.A. w Warszawie, posługując się sfałszowanym czekiem z konta Michała Cieślaka, lecz zamierzonego skutku nie osiągnął z uwagi na zatrzymanie, tj. o czyn z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 286 § 1 KK w zb. z art. 270 § 1 KK w zw. z art. 11 § 2 KK;
- III. w dniu 16.5.2022 r. w Warszawie, działając czynem ciągłym z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 4000 zł przez Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie z konta Michała Wolskiego w ten sposób, że przedłożył jako autentyczne sfałszowane чеки ww. banku, wprowadzając w błąd pracowników banku co do autentyczności tych czeków, tj. o czyn z art. 286 § 1 KK w zb. z art. 310 § 2 KK w zw. z art. 11 § 2 KK w zw. z art. 12 § 1 KK.

Nie wszystkie okoliczności popełnienia przestępstwa były dostatecznie wyjaśnione. Czeki użyte przez oskarżonego zostały uprzednio skradzione odpowiednio Michałowi Cieślakowi oraz Michałowi Wolskiemu. Postępowanie dowodowe z uwagi na przyznanie się oskarżonego do winy nie zostało przeprowadzone.

Sąd Rejonowy w Warszawie, wyrokiem z 22.11.2023 r. (wydanym w trybie art. 387 § 1 KPK):

- I. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu w pkt I aktu oskarżenia i za to na podstawie art. 13 § 1 KK w zw. z art. 286 § 1 KK w zb. z art. 270 § 1 KK w zw. z art. 11 § 2 KK skazał go, a na podstawie art. 14 § 1 KK w zw. z art. 286 § 1 KK w zw. z art. 11 § 3 KK wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- II. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu w pkt II aktu oskarżenia i za to na podstawie art. 13 § 1 KK w zw. z art. 286 § 1 KK w zb. z art. 270 § 1 KK w zw. z art. 11 § 2 KK skazał go, a na podstawie art. 14 § 1 KK w zw. z art. 286 § 1 KK w zw. z art. 11 § 3 KK wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- III. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu w pkt III aktu oskarżenia i za to na podstawie art. 286 § 1 KK w zb. z art. 310 § 2 KK w zw. z art. 11 § 2 KK w zw. z art. 12 § 1 KK skazał go, a na podstawie art. 310 § 2 KK w zw. z art. 11 § 3 KK wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;
- IV. na podstawie art. 85 KK i art. 86 § 1 KK orzeczone wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności połączył i orzekł karę łączną w wymiarze 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;
- V. na podstawie art. 44 § 2 KK orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa przedmiotów wyszczególnionych w wykazie dowodów rzeczowych i nakazał pozostawienie ich w aktach sprawy;

- VI. na podstawie art. 69 § 1 i 2 KK, art. 70 § 1 KK wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 6 (sześciu) lat tytułem próby;
- VII. na podstawie art. 72 § 2 KK zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody w całości poprzez zapłacenie na rzecz Santander Bank Polska S.A. w Warszawie kwoty 4000 (czterech tysięcy) zł w terminie 6 (sześciu) miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia.

W innym postępowaniu, wyrokiem Sądu Rejonowego w Piasecznie z 29.11.2022 r., Marek Pietrasiak uznany został za winnego tego, że od 2 do 4.5.2022 r. w Warszawie i Piasecznie, w krótkich odstępach czasu i z góry powziętym zamiarem doprowadzenia do wypłaty pieniędzy z rachunku bankowego, wspólnie i w porozumieniu z nieustaloną osobą, wobec której wyłączono materiał do odrębnego postępowania, podrobił 4 czeki uprzednio skradzione Michałowi Cieślukowi, z rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego Michała Cieśluka prowadzonego przez Bank Hipoteczny S.A. w Warszawie, w ten sposób, że podał swoje dane personalne, które zostały wpisane na blankiety czekowe, a następnie puścił ww. czeki do obiegu, doprowadzając do niekorzystnego rozporządzenia środkami finansowymi z rachunku Michała Cieśluka w kwocie 4000 zł (cztery razy po 1000 zł), i za to na mocy art. 310 § 2 KK w zb. z art. 286 § 1 KK w zw. z art. 12 § 1 KK i art. 11 § 2 KK został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności. Wyrok Sądu Rejonowego jest prawomocny.

Zadanie:

Będąc obrońcą oskarżonego Marka Pietrasiaka, przygotuj apelację, ograniczając się do wskazania zakresu zaskarżenia wyroku, zarzutu bądź zarzutów oraz wniosku apelacji albo w przypadku uznania, że brak jest podstaw do jej sporządzenia, opinię prawną o braku podstaw do sporządzenia apelacji.

Rozwiązanie:

Działając w imieniu oskarżonego Marka Pietrasiaka na podstawie upoważnienia do obrony znajdującego się w aktach sprawy, na zasadzie art. 425 § 1, 2 i 3 oraz art. 444 KPK zaskarżam w całości na korzyść oskarżonego wyrok Sądu Rejonowego w Warszawie z 22.11.2023 r., IV KK 1122/23, otrzymany przez obrońcę oskarżonego wraz z uzasadnieniem 30.11.2023 r.

Sądowi Rejonowemu na podstawie art. 427 § 1 i 2 oraz art. 438 pkt 1, 1a i 2 KPK zarzucam

- w odniesieniu do czynu I, II i III z aktu oskarżenia:
 - 1) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 387 § 2 KPK, polegającą na uwzględnieniu wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego w sytuacji, gdy okoliczności popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu czynów budziły wątpliwości;
 - 2) obrazę przepisów prawa materialnego niedotyczącą kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, ale powodującą naruszenie przepisów, tj. art. 70 § 1 KK, przez jego niewłaściwe zastosowanie i zawieszenie wykonania wymierzonej oskarżonemu kary łącznej na okres próby wynoszący 6 lat, w przypadku gdy zgodnie z art. 70 § 1 KK zawieszenie wykonania kary może nastąpić na okres próby wynoszący od roku do 3 lat;

- w odniesieniu do czynu II z aktu oskarżenia:
 - 3) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 7 KPK poprzez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie II wyroku, pomimo uprzedniego skazania tego oskarżonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Piasecznie z 29.11.2022 r., II K 106/22 za ten sam czyn, co stanowi zgodnie z art. 439 § 1 pkt 8 KPK bezwzględną przyczynę odwoławczą;
- w odniesieniu do czynów z punktu I i III aktu oskarżenia:
 - 3) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 12 § 1 KK, polegającą na uznaniu, że zachowania opisane w punkcie I i III wyroku stanowią odrębne przestępstwa, podczas gdy prawidłowa ich ocena prowadzi do wniosku, że stanowią one jeden czyn ciągły, gdyż podjęte zostały w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru.

W oparciu o powyższy zarzut na zasadzie art. 427 § 1, art. 437 § 1 i 2 oraz art. 439 § 1 KPK wnoszę o:

- 1) uchylenie wyroku i umorzenie postępowania co do czynu objętego punktem II aktu oskarżenia (odpowiednio punktem II wyroku);
- 2) w pozostałym zaś zakresie o zmianę wyroku Sądu Rejonowego poprzez przyjęcie, że czyny z punktu I i III aktu oskarżenia (odpowiednio I i III wyroku) stanowią czyn ciągły w rozumieniu art. 12 § 1 KK i o wymierzenie oskarżonemu kary za jeden czyn ciągły.

Wyjaśnienie:

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że Sąd Rejonowy w Warszawie zgodnie z art. 387 § 2 KPK nie był uprawniony do uwzględnienia wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, bowiem okoliczności popełnienia przestępstwa budziły wątpliwości. Jak bowiem wskazano, w stanie faktycznym nie wszystkie okoliczności popełnienia przestępstwa były dostatecznie wyjaśnione.

Kolejnym naruszeniem, jakiego dopuścił się Sąd Rejonowy, było przekroczenie maksymalnego okresu próby, na jaki można zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności, tj. zawieszenie postępowania na 6-letni okres próby, podczas gdy art. 70 § 1 pkt 1 KK dopuszcza zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności na maksymalnie 3-letni okres.

Należało także podnieść, że zachowanie przypisane oskarżonemu w wyroku Sądu Rejonowego w Piasecznie z 29.11.2022 r. i w pkt II wyroku Sądu Rejonowego w Warszawie z 22.11.2023 r. stanowi jeden czyn ciągły. Porównanie sposobu działania Marka Pietrasiaka w sprawie rozpoznanej przez Sąd Rejonowy w Piasecznie z działaniem w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Rejonowy w Warszawie prowadzi do wniosku, że jego zachowanie było wynikiem realizacji z góry powziętego zamiaru. Przemawia za tym okoliczność, że wszystkie czeki zostały skradzione Michałowi Cieślikowi, stanowiły własność tego samego banku, a sposób ich realizacji był taki sam. Sposób działania Marka Pietrasiaka w obu sprawach w sposób oczywisty wykazuje, że zachowania skazanego składały się na czyn ciągły, przy czym usiłowanie przez skazanego realizacji sfałszowanego czeku 4.5.2022 r. w Pekao Banku Hipotecznym w Warszawie, zakończone zatrzymaniem, kończyło ciąg zachowań składających się na czyn ciągły.

W świetle utrwalonej judykatury, czyn ciągły został uznany w art. 12 § 1 KK jako jeden czyn zabroniony i stanowi z punktu widzenia procesu karnego jednolitą całość. Podstawą odpowiedzialności za ten czyn są wszystkie objęte znamieniem ciągłości zachowania, a granice wyznacza początek pierwszego i zakończenie ostatniego z zachowań, jeśli wszystkie zostały podjęte z góry powziętym zamiarem. Przyjęcie tej konstrukcji „czynu ciągłego” przesądza o konieczności stosowania zasady *ne bis in idem procedatur* wyrażo-

nej w art. 17 § 1 pkt 7 KPK (wyr. SN z 24.4.2012 r., II KK 50/12, Legalis). Skazanie zatem Marka Pietrasiaka za czyn opisany w pkt II zaskarżonego wyroku stanowiło uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 8 KPK. Zakres powagi rzeczy osądzonej obejmuje cały okres przypisanego czynu ciągłego, niezależnie od tego, czy sąd orzekł tylko o niektórych czynach z uwagi na wiążące go granice skargi oskarżycielskiej, czy też wówczas, gdy orzekł o wszystkich ujawnionych w toku postępowania elementach czynu ciągłego, także tych, które nie były przedmiotem skargi, ale o których sąd mógł orzekać wobec zarzucenia w owej skardze czynu jako ciągłego¹.

Również czyny z pkt I i III aktu oskarżenia należało uznać za jeden czyn ciągły. W tym wypadku oba czeki stanowiące własność Santander Bank Polska S.A. w Warszawie pochodziły z kradzieży dokonanej na osobie Michała Wolskiego, zaś realizacja czeków przez oskarżonego przebiegała w ten sam sposób. Zachowania oskarżonego składały się na czyn ciągły, który przerwany został w momencie zatrzymania sprawcy 16.5.2022 r.

Formułując zarzut naruszenia prawa materialnego, należy zwrócić uwagę na treść art. 438 KPK, który wyodrębnia dwie kategorie uchybień związanych z naruszeniem prawa materialnego. Pierwsza z nich, objęta art. 438 pkt 1 KPK, dotyczy obrazu przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego sprawcy i jej uwzględnienie przez sąd II instancji nie jest powiązane z możliwością wpływu uchybienia na treść orzeczenia. Obrazu przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej ma miejsce przykładowo wtedy, gdy sąd błędnie przyjął lub też pominął w kwalifikacji czyn ciągły (art. 12 KK). Druga natomiast, objęta art. 438 pkt 1a KPK, dotyczy innych naruszeń prawa materialnego, przy czym ich stwierdzenie obliuguje sąd odwoławczy do zmiany zaskarżonego orzeczenia tylko wówczas, jeżeli mogły mieć one wpływ na treść orzeczenia. W niniejszej sprawie naruszenia prawa materialnego dotyczą także innych kwestii niż kwalifikacja prawna czynu przypisanego oskarżonemu i jednocześnie naruszenia te powodują, że orzeczenie nie odpowiada prawu.

W związku z tym, że kwestionujemy wszystkie zachowania przypisane oskarżonemu, wyrok skarżymy w całości, zaś wnioski apelacji odnoszą się oddzielnie do każdego z czynów, tj. czynu ciągłego z 16 i 17.5.2022 r. oraz oddzielnie do zachowania z 4.5.2022 r., stanowiącego fragment czynu ciągłego popełnionego przez oskarżonego 2–4.5.2022 r. Wniosek apelacji w pkt I wynika z art. 439 § 1 KPK, zgodnie z którym w przypadku stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej sąd jest zobligowany do uchylenia wyroku. Warto zauważyć, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 KPK, art. 454 lub jeżeli konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

¹ K.T. Boratyńska, A. Górski, A. Sakowicz, A. Ważny, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2009.

Kazus 3

Stan faktyczny:

W dniu 1.10.2023 r. Tomasz Świerczewski zabrał w celu przywłaszczenia garnitur męski o wartości 730 zł, a także w tym samym dniu dwa płaszcze, każdy o wartości 460 zł, czym działał na szkodę Konrada Polickiego, prowadzącego sklep z odzieżą męską. Dnia 15.10.2023 r. Sąd Rejonowy w Krakowie uznał Tomasza Świerczewskiego za winnego tego, że 1.10.2023 r. zabrał w celu przywłaszczenia garnitur męski i za to na podstawie art. 119 § 1 KW, wymierzył mu, wyrokiem nakazowym, karę grzywny w wysokości 500 zł. Co do kradzieży płaszczy męskich wszczęto odrębne postępowanie karne, w którym oskarżono Tomasza Świerczewskiego o kradzież na podstawie art. 278 § 1 KK. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd Rejonowy w Krakowie wyrokiem z 23.11.2023 r. umorzył postępowanie w stosunku do oskarżonego, uznając, że wszystkie zachowania oskarżonego z 1.10.2023 r. stanowiły czyn ciągły, za który to czyn oskarżony powinien być wprawdzie pociągnięty do odpowiedzialności na podstawie art. 278 § 1 KK w zw. z art. 12 § 1 KK, jednakże z uwagi na uprzednie skazanie go za ten sam czyn na podstawie art. 119 § 1 KW, Sąd Rejonowy zmuszony jest umorzyć postępowanie z uwagi na wystąpienie ujemnej przesłanki procesowej, tj. powagę rzeczy osądzonej.

W uzasadnieniu wyroku na poparcie swojej argumentacji Sąd Rejonowy w Krakowie powołał wyrok Sądu Najwyższego z 21.10.2010 r. (V KK 291/10, Legalis), zgodnie z którym jeżeli kilka zachowań, z których każde wyczerpuje jednostkowo znamiona wykroczenia, tworzy łącznie jeden czyn zabroniony będący przestępstwem ciągłym, to zachowania te tracą przymiot wykroczeń, a tym samym nie może odnosić się do nich art. 10 § 1 KW, gdyż nie chodzi tu już o jeden czyn różnie prawnie oceniany, skoro w aspekcie prawa wykroczeń wchodzi w rachubę kilka odrębnych czynów, a na gruncie prawa karnego tylko jeden, tyle że złożony z kilku zachowań.

Zadanie:

Będąc pełnomocnikiem oskarżyciela posiłkowego Konrada Polickiego, przygotuj apelację, ograniczając się do wskazania zakresu zaskarżenia wyroku, zarzutu bądź zarzutów oraz wniosku apelacji albo w przypadku uznania, że brak jest podstaw do jej sporządzenia, opinię prawną o braku podstaw do sporządzenia apelacji.

Rozwiązanie:

Działając w imieniu oskarżyciela posiłkowego Konrada Polickiego, na podstawie pełnomocnictwa znajdującego się w aktach sprawy, na zasadzie art. 425 § 1, 2 i 3 oraz art. 444 KPK zaskarżam w całości na niekorzyść oskarżonego wyrok Sądu Rejonowego w Krakowie z 23.11.2023 r., V KK 552/23, otrzymany przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego wraz z uzasadnieniem 1.12.2023 r.

Sądowi Rejonowemu na podstawie art. 427 § 1 i 2 oraz art. 438 pkt 1 i 2 KPK zarzucam:

- 1) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 7 KPK, polegającą na przyjęciu, że w odniesieniu do zarzucanego oskarżonemu czynu z art. 278 § 1 KK, popełnionego 1.10.2023 r. w Krakowie, zaistniała ujemna przesłanka w postaci powagi rzeczy osądzonej, podczas gdy uprzednie prawomocne jego osądzenie wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Krakowie z 15.10.2023 r., za wykroczenie stypizowane w art. 119 § 1 KW popełnione w tym samym miejscu i czasie, nie spowodowało stanu powagi rzeczy osądzonej;

- 2) obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, tj. art. 278 § 1 KK poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał podstawę do uznania oskarżonego winnego popełnienia przestępstwa kradzieży stypizowanego w art. 278 § 1 KK.

W oparciu o powyższy zarzut na zasadzie art. 427 § 1, art. 437 § 1 i 2 oraz art. 454 § 1 KPK wnoszę o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Ponadto, na podstawie art. 627 KPK, wnoszę o zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego kosztów zastępstwa procesowego według spisu kosztów załączonego do niniejszej apelacji.

Wyjaśnienie:

Powaga rzeczy osądzonej w przedstawionym stanie faktycznym nie wystąpiła z dwóch powodów. Po pierwsze, oskarżony nie był w ogóle poprzednio prawomocnie osądzony za czyn ciągły, bowiem wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Krakowie z 15.10.2023 r. był on ukarany za czyn jednostkowy, zakwalifikowany tylko jako wykroczenie stypizowane w art. 119 § 1 KW. Nie przypisano mu zatem – w tej sprawie – sprawstwa czynu ciągłego (z art. 12 § 1 KK) i – w konsekwencji – nie skazano go za taki czyn.

Tylko wówczas, gdyby sąd uznał, że objęte jednolitym zamiarem zachowania oskarżonego stanowią jeden czyn zabroniony w rozumieniu art. 12 § 1 KK, zakres powagi rzeczy osądzonej wyznaczony jest – ustalonym w wyroku skazującym lub warunkowo umarzającym – czasem jego popełnienia. Zatem dopiero prawomocne skazanie za czyn ciągły (art. 12 § 1 KK) rodzi konsekwencje procesowe w postaci powagi rzeczy osądzonej, przy czym nie może być wątpliwości co do tego, że zakresem tej przesłanki jest objęty cały osądzony czyn ciągły.

Po drugie, powaga rzeczy osądzonej w rozważanym przypadku nie wystąpiła również, dlatego że postępowanie w sprawach o wykroczenia nie może być uznane za postępowanie karne, o którym mowa w art. 17 § 1 pkt 7 KPK. Postępowanie zmierzające do realizacji normy materialnej innej gałęzi prawa niż prawo karne nie może być uznane za „postępowanie karne”, w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 7 KPK, a więc takim postępowaniem nie jest też postępowanie w sprawach o wykroczenia. Wcześniejsze zakończenie postępowania innego niż postępowanie karne, choćby co do tego samego czynu tej samej osoby, nie powoduje powagi rzeczy osądzonej (art. 17 § 1 pkt 7 KPK) (wyr. SN z 2.2.2012 r., IV KK 392/11, Legalis).

Nie ulega zaś wątpliwości, że wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w Krakowie z 15.10.2023 r. skazujący Tomasza Świerczewskiego za wykroczenie z art. 119 § 1 KW, kończył postępowanie w sprawie o wykroczenie, nie zaś postępowanie karne. Stąd też wyrok ten nie mógł stanowić podstawy uznania zaistnienia, w toczącej się przeciwko Tomaszowi Świerczewskiemu sprawie o występki z art. 278 § 1 KK, przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 7 KPK, i to niezależnie od niewątpliwej łączności podmiotowo-przedmiotowej czynów będących przedmiotem obydwu tych postępowań.

Zarzut naruszenia prawa materialnego stanowi naturalną konsekwencję braku dokonania przez Sąd Rejonowy w Krakowie subsumpcji przy prawidłowo ustalonym stanie faktycznym. Nie zmieniając ustaleń faktycznych, Sąd Rejonowy w Krakowie mógł zastosować art. 278 § 1 KK i pociągnąć oskarżonego do odpowiedzialności karnej na podstawie tegoż przepisu. Formułując ten zarzut, należało powołać więc art. 438 pkt 1 KPK, który dotyczy obrazu prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu.

Warto zwrócić szczególną uwagę na wniosek apelacyjny. W związku z tym, że w przedstawionym stanie faktycznym przeprowadzono postępowanie dowodowe, sąd odwoławczy mógłby teoretycznie zmienić zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co

do istoty, to jednak w rozważanym przypadku sąd odwoławczy nie będzie uprawniony do takiej zmiany, bowiem stoi przeciw temu art. 454 § 1 KPK, w myśl którego sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w I instancji, lub co do którego w I instancji umorzono postępowanie. A zatem jedynym poprawnym wnioskiem, jaki należało skonstruować, było żądanie uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Zgodnie z art. 627 KPK, od skazanego w sprawach z oskarżenia publicznego sąd sądzi koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz wydatki na rzecz oskarżyciela posiłkowego. Stosownie do art. 616 § 1 pkt 2 KPK, do kosztów procesu należą uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika. Oskarżycielowi posiłkowemu przysługuje zwrot kosztów zastępstwa adwokackiego od oskarżonego, co do którego wydany został wyrok skazujący (uchw. SN z 10.9.1970 r., VI KZP 20/70, Legalis). Oskarżyciel posiłkowy może zatem dochodzić od skazanego oskarżonego poniesionych wydatków, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego pełnomocnika. Co ważne, jeżeli na podstawie umowy łączącej oskarżyciela posiłkowego i pełnomocnika, będącego adwokatem, strona (oskarżyciel posiłkowy) zobowiązała się do uiszczenia wynagrodzenia wraz ze stawką podatku od towarów i usług, to w sytuacji, gdy łączna wysokość tak ukształtowanego zobowiązania nie przekracza maksymalnej dopuszczalnej wielkości wynagrodzenia jednego adwokata (sześciokrotności stawki minimalnej), brak jest podstaw, aby odmówić oskarżycielowi posiłkowemu prawa do ubiegania się od skazanego zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w pełnej wysokości (post. SA we Wrocławiu z 27.3.2008 r., II AKz 147/08, Legalis). Orzekając o kosztach procesu poniesionych przez oskarżyciela posiłkowego z tytułu ustanowionego przez niego jednego pełnomocnika, sąd nie będzie władny zatem do zasądzenia obniżonych kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez oskarżyciela posiłkowego, gdy wydatki zostały rzeczywiście poniesione oraz jeżeli ustalone wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego nie przekracza maksymalnej dopuszczalnej wysokości wynagrodzenia jednego adwokata przewidzianego w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1964) albo wynagrodzenia radcy prawnego przewidzianego w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 265).

Od 1.10.2023 r., na mocy nowelizacji z 7.7.2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2600) kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 800 złotych, popełnia wykroczenie.

Kazus 4

Stan faktyczny:

Sąd Okręgowy w Świdnicy po rozpoznaniu sprawy Juliana Nowaka oskarżonego o to, że 10.5.2024 r. w Międzyzlesiu, woj. dolnośląskie, działając w zamiarze wywozu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do Austrii, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w kwocie nie niższej niż 10 000 zł, ukrył w bagażu podręcznym i pod bielizną osobistą znaczną ilość środków odurzających w postaci ziela konopi o wadze netto 50 gramów i substancji psychotropowej w postaci amfetaminy o wadze netto 115 gramów, lecz zamierzonego skutku nie osiągnął, z uwagi na zatrzymanie go przed granicą państwową Rzeczypospolitej Polskiej, wobec ujawnienia w trakcie kontroli osobistej i kontroli bagażu posiadania wbrew przepisom ustawy z 29.7.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii opisanych środków odurzających i substancji psychotropowych, tj. o czyn z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 55 ust. 3 i art. 62 ust. 2 NarkU w zw. z art. 11 § 2 KK.

W trakcie postępowania sądowego oskarżony przyznał się do faktu zakupu narkotyków w styczniu 2024 r. Wyrokiem z 4.9.2024 r. Sąd Okręgowy:

- I. oskarżonego Juliana Nowaka uznał za winnego tego, że 10.5.2024 r. wbrew przepisom NarkU działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłował przewieźć z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium Austrii przez przejście graniczne w Międzyzlesiu, woj. dolnośląskie, znaczną ilość środków odurzających i substancji psychotropowych w postaci 115 gramów amfetaminy i 50 gramów marihuany, lecz zamierzonego skutku nie osiągnął z uwagi na zatrzymanie go przed granicą państwową Rzeczypospolitej Polskiej i ujawnienie tych środków przez funkcjonariuszy Straży Granicznej w trakcie kontroli osobistej i kontroli bagażu, tj. popełnienia czynu z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 55 ust. 3 NarkU i za to na podstawie art. 14 § 1 KK w zw. z art. 55 ust. 3 NarkU, przy zastosowaniu art. 60 § 2 pkt 2 i § 6 pkt 2 KK wymierzył mu karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 30 zł każda;
- II. oskarżonego Juliana Nowaka uznał za winnego tego, że w bliżej nieustalonym czasie do 10.5.2024 r. w Międzyzlesiu, woj. dolnośląskie, wbrew przepisom NarkU posiadał znaczną ilość środków odurzających i substancji psychotropowych w postaci 50 gramów marihuany i 115 gramów amfetaminy, tj. popełnienia czynu z art. 62 ust. 2 NarkU i za to na podstawie art. 62 ust. 2 NarkU wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;
- III. na podstawie art. 85 i art. 86 § 1 KK połączył oskarżonemu kary pozbawienia wolności orzeczone w punktach I i II części dyspozytywnej wyroku i wymierzył mu karę łączną 3 (trzech) lat i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;
- IV. na podstawie art. 63 § 1 KK zaliczył oskarżonemu na poczet wymierzonej kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, tj. od 10.5.2024 r. do 4.6.2024 r.;
- V. na podstawie art. 70 ust. 1 i 2 NarkU orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa i zarządził zniszczenie dowodów rzeczowych w postaci: suszu roślinnego koloru zielonego o wadze 50 gramów netto, substancji koloru białego o wadze 115 gramów netto, folii przezroczystej oraz 5 sztuk woreczków foliowych koloru niebieskiego o nieregularnych wymiarach (w których znajdował się susz roślinny), taśmy oraz 5 sztuk woreczków foliowych koloru niebieskiego o nieregularnych wymiarach (w których znajdowała się substancja/proszek), wszystkich opisanych w wykazie dowodów rzeczowych;
- VI. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania w sprawie w kwocie 1500 zł.

Zadanie:

Będąc obrońcą oskarżonego Juliana Nowaka, przygotuj apelację, ograniczając się do wskazania zakresu zaskarżenia wyroku, zarzutu bądź zarzutów oraz wniosku apelacji albo w przypadku uznania, że brak jest podstaw do jej sporządzenia, opinię prawną o braku podstaw do sporządzenia apelacji.

Rozwiązanie:

Działając w imieniu oskarżonego Juliana Nowaka, na podstawie upoważnienia do obrony, znajdującego się w aktach sprawy, na zasadzie art. 425 § 1, 2 i 3 oraz art. 444 KPK zaskarżam na korzyść oskarżonego wyrok Sądu Okręgowego w Świdnicy z 4.9.2024 r., V K 567/24, otrzymany przez obrońcę oskarżonego wraz z uzasadnieniem 28.9.2024 r. co do czynu z punktu I wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze oraz co do czynu z punktu II wyroku w całości.

Sądowi Okręgowemu na podstawie art. 427 § 1 i 2 oraz art. 438 pkt 1, 1a i 2 oraz art. 439 § 1 pkt 9 KPK zarzucam:

- 1) w odniesieniu do części dotyczącej skazania za czyn z punktu I wyroku, naruszenie prawa materialnego (art. 438 pkt 1a KPK) w postaci art. 60 § 6 pkt 2 KK przez wymierzenie oskarżonemu kary 3 lat pozbawienia wolności, tj. dokładnie dolnej granicy ustawowego zagrożenia za czyn przypisany oskarżonemu, w sytuacji gdy z uwagi na postawę oskarżonego, w tym jego przyznanie się do winy, Sąd Okręgowy zastosował wobec niego nadzwyczajne złagodzenie kary, co obligowało Sąd Okręgowy do wymierzenia mu kary niższej niż kara faktycznie wymierzona;
- 2) w odniesieniu do części dotyczącej skazania za czyn z punktu II wyroku:
 - a) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 9 KPK przez skazanie oskarżonego za czyn z punktu II wyroku w sytuacji, gdy przypisany oskarżonemu w wyroku czyn w zakresie posiadania środków odurzających i substancji psychotropowych przed 10.5.2024 r. nie odpowiada zdarzeniu historycznemu opisanemu w akcie oskarżenia, co oznacza, że Sąd Okręgowy rozpoznał w tym zakresie sprawę bez skargi uprawnionego oskarżyciela, co w konsekwencji stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 KPK;
 - b) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 62 ust. 2 NarkU przez jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy posiadanie przez oskarżonego środków odurzających i substancji psychotropowych 10.5.2024 r., a więc w dniu zatrzymania oskarżonego na granicy, powinno być uznane za czyn współlukarany uprzedni w stosunku do czynu z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 55 ust. 3 NarkU, a zatem czyny przewozu środków odurzających i substancji psychotropowych oraz ich posiadanie 10.5.2024 r. powinny być objęte kumulatywną kwalifikacją zachowania polegającego na posiadaniu przez oskarżonego środków narkotycznych w momencie (w dniu) jego zatrzymania.

W oparciu o powyższy zarzut, na zasadzie art. 427 § 1, art. 437 § 1 i 2 oraz art. 439 § 1 KPK wnoszę o:

- 1) uchylenie wyroku i umorzenie postępowania co do czynu objętego punktem II wyroku,
- 2) w pozostałym zaś zakresie o rozwiązanie kary łącznej i wymierzenie oskarżonemu łagodniejszej kary za czyn przypisany mu w punkcie I wyroku.

Wyjaśnienie:

Zarzutem aktu oskarżenia został objęty czyn, polegający na tym, że oskarżony 10.5.2024 r. w Międzylesiu, woj. dolnośląskie, działając w zamiarze wywozu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do Austrii, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w kwocie nie niższej niż 10 000 zł, ukrył w bagażu podręcznym i pod bielizną osobistą znaczną ilość środków odurzających w postaci ziela konopi o wadze netto 50 gramów i substancji psychotropowej w postaci amfetaminy o wadze netto 115 gramów, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zatrzymanie go przed granicą państwową Rzeczypospolitej Polskiej wobec ujawnienia w trakcie kontroli osobistej i bagażu posiadania wbrew przepisom ustawy opisanych środków odurzających i substancji psychotropowych. Oskarżyciel publiczny tak opisany czyn zakwalifikował z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 55 ust. 3 i art. 62 ust. 2 NarkU w zw. z art. 11 § 2 KK. Oskarżyciel domagał się więc ukarania oskarżonego zarówno za czyn polegający na usiłowaniu przewiezienia przez granicę środków odurzających, jak również za ich posiadanie. Z opisu czynu bez żadnych wątpliwości wynika, że prokurator oba z tych zachowań odnosi do 10.5.2024 r., nie ma tu bowiem jakiegokolwiek informacji o tym, iż oskarżony posiadał te środki narkotyczne wcześniej – poprzedniego dnia lub w jakimś czasie.

O ile czyn przypisany oskarżonemu oraz jego kwalifikacja prawna w punkcie I części dyspozytywnej wyroku nie powinny budzić wątpliwości, o tyle wyodrębnienie drugiego czynu kwalifikowanego z art. 62 ust. 2 NarkU i jego przypisanie oskarżonemu nie powinno mieć miejsca. Porównanie opisów czynu zarzucanego oskarżonemu i tego przypisanego mu w punkcie II części dyspozytywnej wyroku nie pozostawia wątpliwości, że odnoszą się one do zgoła odmiennych stanów faktycznych. Przypisany oskarżonemu zaskarżonym wyrokiem czyn z art. 62 ust. 2 NarkU, a polegający w istocie na posiadaniu środków odurzających przed 10.5.2024 r. w ogóle nie mieści się w granicach zakreślonych aktem oskarżenia.

Stosownie do wyroku Sądu Najwyższego z 2.3.2011 r. (III KK 366/10, Legalis) o tym, czy sąd orzekł w wyroku skazującym w granicach aktu oskarżenia, decyduje tożsamość zdarzenia historycznego zarzucanego w skardze i przypisanego w wyroku. Znaczenie określenia „zdarzenie historyczne” obejmuje opisane w skardze zdarzenie faktyczne. Zdarzenie historyczne to pojęcie o szerszym znaczeniu niż pojęcie czynu oskarżonego, polegającego na jego działaniu lub zaniechaniu. Identyczność czynu jest wyłączona, jeżeli w porównywalnych jego określeniach zachodzą tak istotne różnice, że według rozsądnej życiowej oceny nie można ich uznać za określenia tego samego zdarzenia faktycznego. Z takim też brakiem, w zakresie tożsamości czasu, mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Nie sposób uznać, aby przypisany oskarżonemu w punkcie II części dyspozytywnej wyroku czyn stanowił to samo zdarzenie historyczne (lub chociażby jego część), które zostało zarzucone oskarżonemu aktem oskarżenia. Przypisanie oskarżonemu i jego skazanie za pozostający w zbiegu realnym czyn polegający na posiadaniu środków odurzających w bliżej nieokreślonym czasie, ale z całą pewnością obejmującym okres przed 10.5.2024 r., było bezsprzecznie nieuprawnione. Przekonania o takim właśnie, nieuprawnionym działaniu Sądu Okręgowego, w żaden sposób nie jest w stanie zmienić fakt, że oskarżony przyznał się do zakupu narkotyków w styczniu 2024 r. i że właśnie jego wyjaśnienia w tym względzie stały się podstawą do skazania go za czyn określony w punkcie II części dyspozytywnej wyroku.

Skazanie oskarżonego za posiadanie narkotyków przed 10.5.2024 r. w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Świdnicy byłoby możliwe jedynie wówczas, gdyby tak sformułowany opis czynu zabronionego znalazł się w akcie oskarżenia, albo też w toku postępowania sądowego nastąpiło rozszerzenie ścigania na podstawie art. 398 KPK. Jedynie bowiem w jego wyniku może dojść do przypisania oskarżonemu w ramach

tw. procesu wypadkowego nowego, niezarzuconego dotąd oskarżonemu czynu. Ponadto zarzut musi być przy tym postawiony „oprócz” czynu zarzuconego w akcie oskarżenia. Nie chodzi więc ani o modyfikację zarzutu sformułowanego w akcie oskarżenia, ani też o zastąpienie tamtego zarzutu nowym. Zarzucany ma być tu „inny czyn”, a więc czyn nowy w znaczeniu odmiennego zdarzenia faktycznego niż to, o którym mowa w akcie oskarżenia¹. Warunkiem skutecznego rozszerzenia oskarżenia, tj. doprowadzenia do tego, że sąd rozpozna nowe oskarżenie łącznie ze starym, jest również zgoda oskarżonego, co wiąże się z koniecznością obrony przed nowym, niespodziewanym zarzutem i przygotowaniem do niej.

Uwzględniając powyższe, z całą stanowczością należy stwierdzić, że warunki określone w art. 398 § 1 KPK nie zostały spełnione, a wyjście przez Sąd Okręgowy w Świdnicy poza granice określone przez oskarżyciela publicznego w akcie oskarżenia było niedopuszczalne. Rolą sądu nie jest dokonywanie wyręczenia oskarżyciela publicznego, nie może on wkraczać w zastrzeżone mu przez ustawodawcę kompetencje i uprawnienia, pozostaje to bowiem wbrew naczelnej dla procesu karnego – zasadzie skargowości. Nawet jeśli w akcie oskarżenia (choćby na skutek przeoczenia) oskarżyciel publiczny pominął jakikolwiek czyn, nawet jeśli był on przedmiotem postępowania przygotowawczego w jego zakresie *in personam*, to postępowanie karne w tym przedmiocie, zgodnie z dyspozycją art. 17 § 1 pkt 9 kpk, toczyć się nie może. A jeśli się toczyło i zakończone zostało orzeczeniem, to w tym zakresie jest ono dotknięte bezwzględny uchybieniem odwoławczym (art. 439 § 1 pkt 9 KPK).

Do tego typu uchybienia doszło w niniejszej sprawie. Zaskarżonym wyrokiem Sądu Okręgowego w Świdnicy, wbrew wyrażonej w art. 14 § 1 KPK zasadzie skargowości, oskarżonemu został przypisany czyn, który z całą pewnością nie był objęty oskarżeniem. Brak skargi uprawnionego oskarżyciela jest okolicznością wyłączającą postępowanie, określoną w art. 17 § 1 pkt 9 KPK, a skazanie mimo zaistnienia tej ujemnej przesłanki procesowej stanowi uchybienie, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 9 KPK i należy do tzw. bezwzględnych podstaw odwoławczych. Warto również zwrócić uwagę, że czyn przypisany oskarżonemu z art. 62 ust. 2 NarkU jest współukarany uprzednio w stosunku do czynu z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 55 ust. 3 NarkU. Uwzględniając poglądy doktryny prawa karnego procesowego oraz dominującą linię orzecznictwa w tym przedmiocie, czyny te powinny być objęte kumulatywną kwalifikacją zachowania polegającego na posiadaniu przez oskarżonego środków narkotycznych w momencie (w dniu) jego zatrzymania, a zatem nieprawidłowa była również decyzja Sądu Okręgowego o skazaniu oskarżonego za posiadanie środków odurzających i substancji psychotropowych konkretnie 10.5.2024 r. W tej sytuacji należało postawić zarzut naruszenia prawa materialnego z art. 438 pkt 1 KPK.

Wymierzona oskarżonemu kara 3 lat pozbawienia wolności za czyn z punktu I wyroku nosi znamiona kary naruszającej przepisy o nadzwyczajnym złagodzeniu kary. Zgodnie z art. 55 ust. 1 NarkU, kto, wbrew przepisom ustawy, dokonuje przywozu, wywozu, przewozu, wewnątrzspółnotowego nabycia lub wewnątrzspółnotowej dostawy środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 5. Stosownie zaś do ust. 3 cytowanego artykułu, jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej albo czyn ten został popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności od lat 3 do 20. Sąd Okręgowy dokonał jednak nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 § 6 pkt 2 KK, zgodnie z którym, jeżeli czyn stanowi inną zbrodnię, sąd wymierza karę pozbawienia wolności poniżej dolnej granicy ustawowego

¹ T. Grzegorzcyk, Komentarz do art. 398 Kodeksu postępowania karnego, LEX/el.

zagrożenia, nie niższą jednak od 1/3 dolnej granicy ustawowego zagrożenia. A zatem Sąd Okręgowy, stosując nadzwyczajne złagodzenie kary, był zobligowany do wymierzenia oskarżonemu kary poniżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, tymczasem wymierzył oskarżonemu karę równą dolnej granicy ustawowego zagrożenia, bez jej jakiegokolwiek obniżenia. Stąd postawienie zarzutu naruszenia prawa materialnego z art. 438 pkt 1a KPK wydaje się w tym przypadku konieczne.

W związku z wnioskiem apelacyjnym o uchylenie wyroku i umorzenie postępowania, co do czynu objętego punktem II wyroku, należało wnieść na podstawie art. 575 § 2 KPK o rozwiązanie kary łącznej określonej w punkcie III zaskarżonego wyroku, a także o wymierzenie łagodniejszej kary.

Kazus 5

Stan faktyczny:

W dniu 17.4.2024 r. Adam Kowalski dopuścił się napaści na Patrycję Markowską i jej narzeczonego Jacka Wiśniewskiego w ten sposób, że uderzył Jacka Wiśniewskiego pięścią w twarz, a następnie przestraszonej Patrycji Markowskiej wyrwał torebkę, w której znajdował się portfel z zawartością 840 zł. W akcie oskarżenia z 17.5.2024 r. prokurator zarzucił oskarżonemu dokonanie rozboju, tj. oskarżył go o czyn z art. 280 § 1 KK w zb. z art. 157 § 2 KK w zw. z art. 11 § 2 KK. W wyroku z 28.9.2024 r. Sąd Rejonowy skazał oskarżonego za dwa czyny, tj. kradzież, którego to czynu dopuścił się w stosunku do Patrycji Markowskiej oraz lekki uszczerbek na zdrowiu, którego to czynu dopuścił się wobec Jacka Wiśniewskiego. W czasie rozprawy sąd poinformował strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu. W uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał, że nie jest dopuszczalne przypisanie oskarżonemu dokonania rozboju, bowiem zastosowana przez oskarżonego przemoc nie została skierowana bezpośrednio w stosunku do pokrzywdzonej, na której dokonano przestępstwa kradzieży. Sąd podkreślił, że zgodnie z praktyką orzeczniczą musi zachodzić tożsamość podmiotowa co do osoby, wobec której dokonano kradzieży, oraz wobec której zastosowano przemoc lub groźbę natychmiastowego jej użycia. W związku z tym, że w zaistniałym stanie faktycznym taka sytuacja nie miała miejsca, należało oskarżonemu przypisać dokonanie dwóch odrębnych czynów. Za pierwszy z czynów (kradzież) Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, zaś za drugi z czynów (lekki uszczerbek na zdrowiu) karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Następnie na podstawie art. 85 i art. 86 § 1 KK orzeczone kary pozbawienia wolności połączył i orzekł wobec oskarżonego karę 9 miesięcy pozbawienia wolności.

Zadanie:

Będąc pełnomocnikiem oskarżycieli posiłkowych Patrycji Markowskiej i Jacka Wiśniewskiego, przygotuj apelację, ograniczając się do wskazania zakresu zaskarżenia wyroku, zarzutu bądź zarzutów oraz wniosku apelacji albo w przypadku uznania, że brak jest podstaw do jej sporządzenia, opinię prawną o braku podstaw do sporządzenia apelacji.

Rozwiązanie:

Działając w imieniu oskarżycieli posiłkowych Patrycji Markowskiej oraz Jacka Wiśniewskiego, na podstawie pełnomocnictwa znajdującego się w aktach sprawy, na zasadzie art. 425 § 1, 2 i 3 oraz art. 444 KPK zaskarżam na niekorzyść oskarżonego wyrok Sądu Rejonowego z 28.9.2024 r., V K 143/24, otrzymany przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych wraz z uzasadnieniem 3.11.2024 r., w części dotyczącej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu.

Sądowi Rejonowemu na podstawie art. 427 § 1 i 2 oraz art. 438 pkt 1 i 1a KPK zarzucam:

- 1) obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, tj. art. 280 § 1 KK poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji niezastosowanie i zastosowanie zamiast niego osobno art. 278 § 1 oraz art. 157 § 2 KK, w sytuacji gdy przy prawidłowo ustalonym przez sąd stanie faktycznym prawidłowa jego subsumpcja powinna spowodować przypisanie oskarżonemu czynu stypizowanego w art. 280 § 1 KK w zb. z art. 157 § 2 KK w zw. z art. 11 § 2 KK, bowiem dla bytu przestępstwa określonego w art. 280 § 1 KK nie jest konieczne,